

कोऽरुक्।

Que.1. भारते अधुना प्रचारमाप्तानां त्रिसृणां चिकित्सापद्धतीनां नामानि लिखत।

[Marks : (3)]

Ans. भारते अधुना प्रचारमाप्तानां त्रयाणां चिकित्सापद्धतीनां नामानि लिखत।

आयुर्वेदः, होमियोपतिः, अलोपतिः।

Que.2. चिकित्सापद्धतिम् आचार्याणां च नामानि यथोचितं योजयत।

[Marks : (4)]

आयुर्वेदः - अगस्त्यः।

अलोपतिः - सामुवल् हानिमान्।

होमियोपतिः - हिप्पोक्रेटिस्।

सिद्धचिकित्सा - एस्कूलिपियस्।

युनानि - चरकः।

Ans. चिकित्सापद्धतिम् आचार्याणां च नामानि यथोचितं योजयत।

आयुर्वेदः - चरकः

अलोपतिः - हिप्पोक्रेटिस्।

होमियोपतिः - सामुवल् हानिमान्।

सिद्धचिकित्सा - अगस्त्यः।

युनानि - एस्कूलिपियस्।

Que.3. समुचितमुत्तरं कोष्ठकात् निर्धार्य लिखत।

[Marks : (1)]

क) अष्टवैद्येषु प्रमुखः कः?

(सुश्रुतः, वाग्भटः, आलत्तियूर् नम्पी, चरकः)

ख) वृक्षे उपविष्टौ खगौ कौ?

(रामकृष्णौ, अश्विनीदेवौ, भरतशत्रुघ्नौ, भीमार्जुनौ)

ग) ऐतिह्यमालायाः कर्ता कः?

(कोट्टयत्तु तम्पुरान्, विष्णुशर्मा, नारायणपण्डितः, कोट्टारत्तिल् शङ्कुणि)

घ) असह्यमानशिरोवेदनया कः वैद्यसमीपम् आगतवान्?

(नागरिकः, ग्रामीणः, धनिकः, दरिद्रः)

Ans. समुचितमुत्तरं कोष्ठकात् निर्धार्य लिखत।

क) आलत्तियूर नम्पी।

ख) अश्विनीदेवौ।

ग) कोट्टारत्तिल् शङ्कुणि ।

घ) ग्रामीणः।

Que.4. कोष्ठकात् उचितं पदं स्वीकृत्य सम्भाषणांशान् पूरयत।

[Marks :(4)]

(कौ, किमर्थम्, कस्मात्, अश्विनीकुमारौ)

बालौ - आचार्य आवां गन्तुमिच्छावः।

आचार्यः - ----- गन्तुमिच्छथः।

बालौ - आवयोः आयुर्वेदाध्ययनं समाप्तम्।

आचार्यः - भवन्तौ -----।

बालौ - आवाम् -----।

आचार्यः - -----आगतवन्तौ।

बालौ - आवाम् आयुर्वेदस्य प्रचारणार्थम् आगतवन्तौ।

आचार्यः - मङ्गलानि भवन्तु।

Ans. बालौ - आचार्य आवां गन्तुमिच्छावः।

आचार्यः - कस्मात् गन्तुमिच्छथः।

बालौ - आवयोः आयुर्वेदाध्ययनं समाप्तम्।

आचार्यः - भवन्तौ कौ ?

बालौ - आवाम् अश्विनीकुमारौ।

आचार्यः - किमर्थम् आगतवन्तौ।

बालौ - आवाम् आयुर्वेदस्य प्रचारणार्थम् आगतवन्तौ।

आचार्यः - मङ्गलानि भवन्तु।

Que.5. कोष्ठकात् क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्त अव्ययानां पट्टिकां कुरुत।

[Marks :(1)]

१ (श्रुत्वा, स्वीकृत्य, यदा-तदा, गन्तुम्, निलीय, च , पठित्वा, विज्ञाय, चलितुम्, दृष्ट्वा, पुरा, श्रोतुम्)

क्त्वान्तम् ल्यबन्तम् तुमुन्नन्तम् अन्यानि

२) राजकुमारः उद्यानं गत्वा पुष्पाणां सौन्दर्यम् आस्वाद्य जलं पातुं कूपसमीपं गच्छति।

क्त्वान्तः ल्यबन्तः तुमुन्नन्तः

Ans. १. कोष्ठकात् क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्त अव्ययानां पट्टिकां कुरुत।

क्त्वान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्नन्तम्	अन्यानि
श्रुत्वा, पठित्वा, दृष्ट्वा,	स्वीकृत्य, विज्ञाय निलीय	श्रोतुम्, गन्तुम्, चलितुम्	यदा-तदा, च, पुरा,

२. राजकुमारः उद्यानं गत्वा पुष्पाणां सौन्दर्यम् आस्वाद्य जलं पातुं कूपसमीपं गच्छति।

क्त्वान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्नन्तम्
गत्वा	आस्वाद्य	पातुं

Que.6. अव्ययपदानि उपयुज्य वाक्यानि परिवर्त्य लिखत।

[Marks : (2)]

उदा- ग्रामीणं प्रकोष्ठम् आनयति। औषधलेपनं करोति।

ग्रामीणं प्रकोष्ठम् आनीय औषधलेपनं करोति।

क) बालः कूपात् जलम् आनयति। पिबति।

ख) सः सुखम् अनुभवति। वसति।

ग) बालः गृहम् आगच्छति। भोजनं करोति।

Ans. उचितवाक्यपरिवर्तनाय पूर्णाङ्कः।

Que.7. उदाहरणानुसारं पदानां संश्लेषणं कुरुत।

[Marks : (1)]

क) उदा- समर्थौ + अपि समर्थावपि

अ) बालौ + अपि -----।

आ) तौ + अपि -----।

इ) उभौ + अपि -----।

ख) उदा- तस्मिन् + अवसरे तस्मिन्नवसरे

अ) तस्मिन् + अध्याये -----।

आ) तस्मिन् + आपणे -----।

इ) तस्मिन् + अद्रौ -----।

Ans. उदाहरणानुसारं पदानां संश्लेषणं कुरुत।

क) उदा- समर्थो + अपि - समर्थावपि।

अ) बालावपि ।

आ) तावपि।

इ) उभावपि ।

ख) उदा- तस्मिन् + अवसरे -तस्मिन्नवसरे।

अ) तस्मिन्नध्याये।

आ) तस्मिन्नापणे।

इ) तस्मिन्नद्रौ।

Que.8. उदाहरणानुसारं पदानां विश्लेषणं कुरुत।

[Marks :(1)]

क) उदा- कोऽरुक् - कः + अरुक्

१ सोऽरुक्- +

२ सोऽपि- +

३ कोऽपि- +

ख) उदा- सिंहस्तु -सिंहः + तु

१) पुत्रस्तु - +

२) रामस्तु - +

३) बालस्तु -+ ,,,,,,,,,,

Ans. उदाहरणानुसारं पदानां विश्लेषणं कुरुत।-

क) उदा- कोऽरुक् - कः + अरुक्

१) सः + अरुक्।

२) सः + अपि ।

३) कः + अपि।

ख) उदा- सिंहस्तु - सिंहः + तु

१) पुत्रः + तु ।

२) रामः + तु ।

३) बालः + तु ।

Que.9. किं गणे नान्तर्भवति ?

[Marks :(1)]

क] (होमियोपती, अलोप्यती, अष्टवैद्यः, आयुर्वेदः)

ख] (हितमितभोजी, वामशायी, अविरुद्धमूत्रपुरीषः, मद्यपः)

ग] (पञ्चतन्त्रम्, हितोपदेशः, ऐतिह्यमाला, वेतालपञ्चविंशतिः)

Ans. किं गणे नान्तर्भवति ?

क] अष्टवैद्यः।

ख] मद्यपः।

ग] ऐतिह्यमाला।

घ] भूमौ।

ङ] आमयः।

Que.10. अधोदत्तवाक्यानि पठित्वा द्विवचनरूपाणि चित्वा लिखत ।

[Marks :(3)]

क) आवाम् आयुर्वेदस्य प्रचारणार्थम् आगतवन्तौ देववैद्यौ ।

ख) मार्गमध्ये सः कोऽरुक् इति रटन्तौ तौ खगौ अपश्यत् ।

ग) भवन्तौ कौ ? किमर्थम् आगतवन्तौ ?

Ans. क] आवाम् , आगतवन्तौ , देववैद्यौ ।

ख] रटन्तौ ,तौ, खगौ ।

ग] भवन्तौ , कौ , आगतवन्तौ।

Que.11. उदाहरणानुसारं वाक्यं परिवर्त्य लिखत ।

[Marks :(2)]

उदा - वैद्यः प्रत्यागतः। वैद्यपुत्रः सर्वमपि वृत्तान्तं न्यवेदयत् ।

यदा वैद्यः प्रत्यागतः तदा वैद्यपुत्रः सर्वमपि वृत्तान्तं न्यवेदयत् ।

क] दीपं ज्वालयति । अन्धकारः नश्यति ।

ख] मेघः गर्जति । मयूरः नृत्यति ।

ग] वृष्टिः भवति । चातकः तुष्यति ।

Ans. उदाहरणानुसारं वाक्यं परिवर्त्य लिखत -

क] यदा दीपं ज्वालयति तदा अन्धकारः नश्यति ।

ख] यदा मेघः गर्जति तदा मयूरः नृत्यति ।

ग] यदा वृष्टिः भवति तदा चातकः तुष्यति ।

Que.12. सूचनां पठित्वा आरोग्यलक्षणानि लिखत

[Marks :(4)]

काले –कृतचक्रमणः..... क्रमेणअविरुद्धमुत्रपुरीषः..... स्त्रीषु.....च यो नरः ।

Ans. सूचनां पठित्वा आरोग्यलक्षणानि लिखत -

आमुखम्।

विषयावतरणम् ।

उपसंहारः।

भाषाशुद्धिः।

आशयव्यक्तता

उपसंहारः।